

а ті з них, хто підтримував зв'язки з контрреволюційними підпіллям та куркульськими бандами, були притягнуті до суворой відповідальності.

Ці заходи, з одного боку, сприяли залученню до соціалістичного будівництва дрібнобуржуазних верств населення, а з іншого - дальшій поляризації сил у середовищі боротьбистів. У квітні 1920 р. після саморозпуску Української комуністичної партії /боротьбистів/ її організації на Чернігівщині були ліквідовані, а деяка частина боротьбистів у індивідуальному порядку вступила до Компартії України.

О.О. Нестуля /Полтава/

Організація заготівель продовольства на Чернігівщині /1919-1920 рр./

В основу організації продовольчої справи на Чернігівщині в роки громадянської війни були покладені запроваджені Радянським урядом України в січні-квітні 1919 рр. декрети про хлібну монополію та продрозверстку. Незважаючи на те, що в 1919 р. губернія звільнялась від обов'язкової державних хлібопоставок, 13 травня Надзвичайним губернським штабом "П'яти", яким керував Ю. Кошубинський, на Чернігівщині була встановлена продовольча диктатура. Вся повнота влади в рішенні продовольчих питань передавалась колегії з трьох чоловік - губпродтрійні. Таке рішення було зумовлене важким продовольчим становищем робітничого класу губернії і біднішого селянства північних повітів.

У 1920 р. система державної монополії і розверстки була поширена на всі основні сільськогосподарські продукти. При цьому до березня 1920 р. допускалась в незначних розмірах державна заготівля продовольства на ринку, що обумовлювалось слабкістю рабонних і повітових органів створеного в кінці 1919 р. губерньського продовольчого комітету.

Значний вклад у боротьбу за хліб належав робітничому класу, який дослав на село своїх кращих представників у складі продовольчих загонів. Робітники Чернігівщини сформували полк, який улітку у 1919 р. до предрямі і дістав назву 3-го Чернігівського продовольчого. У 1920 р. до заготівель продовольства залучались також частини вісьок внутрішньої охорони.

Досить активно діяли у цьому напрямі коміди і комнезавми. Вони здійснювали облік і вилучення надлишків продуктів у куркулів, вели боротьбу проти спекулянтів.

При заготівлі хліба у середняків переважали методи переконання і економічного стимулювання. До літа 1919 р. застосовувалась товарообмін сільськогосподарських продуктів на промислові товари, переважно на сіль. При цьому продоргани дотримувались принципів класового постачання, за якими надлишки знавали всі, хто їх мав, а товари отримували лише бідняки і середняки. Починаючи з літа 1919 р. запроваджується планове постачання промисловими товарами бідняцько-середняцьких верств села, а також система владчі їм премій за успіхи у виконанні волюстю чи селом продрозверстки. Такі заходи, - відзначає в червні 1920 р. Чернігівський губпродком, - частково замінили продзагони і дали задовільні результати". Ці заходи доповнювались великою організаторською та пропагандистською роботою на селі, яку проводили партійні організації губернії.

В результаті, державні заготівлі продовольства значно зросли. Якщо в січні-липи 1919 р. у губернії було заготовлено 260308 пуд. продовольчих товарів, то лише за чотири останні місяці 1920 р. - 536101 пуд. зерна, 114919 пуд. м'яса, 6502 пуд. сала.

Левні успіхи, досягнуті в організації заготівель продовольства на Чернігівщині, сприяли покращенню економічного становища сільської бідноти і робітничого класу, зміцненню Радянської влади на місцях.

А.М. Боровик /Чернігів/

Періодична преса про ідеологічну роботу сільсьових організації Чернігівщини у роки громадянської війни

Центральна, республіканська і місцева преса містить цілий комплекс матеріалів про основні напрямки ідеологічної роботи Чернігівської губерньської партійної організації в умовах громадянської війни.

Вони свідчать передусім про гостру нестачу в регіоні ідеологічних працівників. Тому одним з перших у республіці, як

а ті з них, хто підтримував зв'язки з контрреволюційним підпіллям та куркульськими бандами, були притягнуті до суворої відповідальності.

Ці заходи, з одного боку, сприяли залученню до соціалістичного будівництва дрібнобуржуазних верств населення, а з іншого - дальшій поляризації сил у середовищі боротьбистів. У квітні 1920 р. після саморозпуску Української комуністичної партії /боротьбистів/ її організації на Чернігівщині були ліквідовані, а деяка частина боротьбистів у індивідуальному порядку вступила до Компартії України.

О.О. Нестуля /Полтава/

Організація заготівель продовольства
на Чернігівщині /1919-1920 рр./

В основу організації продовольчої справи на Чернігівщині в роки громадянської війни були покладені запроваджені Радянським урядом України в січні-квітні 1919 рр. декрети про хлібну монополію та продрозверстку. Незважаючи на те, що в 1919 р. губернія звільнялась від обов'язкових державних хлібопоставок, 13 травня Надзвичайним губернським штабом "п'яти", яким керував Ю.Коцюбинський, на Чернігівщині була встановлена продовольча диктатура. Вся повнота влади в рішенні продовольчих питань передавалась колегії з трьох чоловік - губпродтрійці. Таке рішення було зумовлене важким продовольчим становищем робітничого класу губернії і біднішого селянства північних повітів.

У 1920 р. система державної монополії і розверстки була поширена на всі основні сільськогосподарські продукти. При цьому до березня 1920 р. допускалась в незначних розмірах державна заготівля продовольства на ринку, що обумовлювалось слабкістю районних і повітових органів створеного в кінці 1919 р. губернського продовольчого комітету.

Значний вклад у боротьбу за хліб належав робітничому класу, який послав на село своїх кращих представників у складі продовольчих загонів. Робітники Чернігівщини сформували полк, який увійшов у 1919 р. до предармії і дістав назву 3-го Чернігівського продовольчого. У 1920 р. до заготівель продовольства залучались також частини вісьок внутрішньої охорони.

Досить активно діяли у цьому напрямі комбіди і комнезами. Вони здійснювали облік і вилучення надлишків продуктів у куркулів, вели боротьбу проти спекулянтів.

При заготівлі хліба у середняків переважали методи переконання і економічного стимулювання. До літа 1919 р. застосовувався товарообмін сільськогосподарських продуктів на промислові товари, переважно на сіль. При цьому продоргани дотримувались принципів класового постачання, за якими надлишки здавали всі, хто їх мав, а товари отримували лише бідняки і середняки. Починаючи з літа 1919 р. запроваджується планове постачання промисловими товарами бідняцько-середняцьких верств села, а також система видачі їм премій за успіхи у виконанні волості чи селом продрозверстки. "Такі заходи, - відзначає в червні 1920 р. Чернігівський губпродком, - частково замінили продзагони і дали задовільні результати". Ці заходи доповнювались великою організаторською та пропагандистською роботою на селі, яку проводили партійні організації губернії.

В результаті, державні заготівлі продовольства значно зросли. Якщо в січні-липні 1919 р. у губернії було заготовлено 260308 пуд. продовольчих товарів, то лише за чотири останні місяці 1920 р. - 536101 пуд. зерна, 114919 пуд. м'яса, 6502 пуд. сала.

Певні успіхи, досягнуті в організації заготівель продовольства на Чернігівщині, сприяли покращенню економічного становища сільської бідноти і робітничого класу, зміцненню Радянської влади на місцях.

А.М. Боровик /Чернігів/